

Posudek vedoucího praktické bakalářské práce Michaely Navrátilové.

Fakulta restaurování Univerzity Pardubice,
Ateliér restaurování nástěnné malby a sgrafita.

Bakalářská práce na téma:

Restaurování vybrané části nástěnné a nástropní malby v klenbě místnosti č. 2.04
ve druhém nadzemním podlaží severního křídla bývalé piaristické koleje v Litomyšli.

Zadáním práce bylo provedení doplňujícího restaurátorského průzkumu na vybraném úseku východní stěny interiéru, sejmutí překrývajících omítek a vrstev monochromních nátěrů na předem vytipovanou vrstvu historické malované výzdoby, doplnění základního průzkumu o další poznatky týkající se odhalené barevné vrstvy malby, fixování barevné vrstvy a hloubkové zpevnění vrstvy omítkové, vytmelení defektů v malbě a provedení retuše na vymezené ploše. Součástí práce bylo odstranění nevhodné vysprávký hluboké trhliny procházející diagonálně vymezeným úsekem stěny a tento rozsáhlý defekt v rámci restaurování opticky zapracovat do plochy s malbou.

Restaurátorský průzkum byl prováděn nedestruktivními i destruktivními metodami a jeho cílem bylo porovnat zjištěné poznatky s výsledky průzkumu, který byl na této stěně proveden již v minulosti, rovněž studenty Fakulty restaurování (v té době ještě IRKT). Výsledky tohoto rozšířeného průzkumu posloužily ke zjištění stavu a rozsahu malby a ke stanovení koncepce restaurátorského zásahu a celkového záměru restaurování, včetně techniky a technologie dílčích úkonů. Práce byla v průběhu konzultována s PhDr. Václavem Paukrtem, zástupcem NPÚ ú. o. p. v Pardubicích.

Sl. Navrátilová měla za úkol na vybraném úseku pracovat zcela samostatně a současně konzultovat práci vlastní s prací dvou dalších studentek podílejících se na restaurování malby na téže stěně, na vlastních úsecích. Vedoucí práce musí konstatovat, že spolupráci s kolegyněmi studentka zvládla výborně, co se týká komparace výsledků průzkumu, koncepce práce i vlastního provádění restaurátorského zásahu ve všech jeho etapách.

Studentka prokázala schopnost poznatky průzkumu provedeného *in situ* výborně zařadit do souvislostí s poznatky získanými v rámci laboratorních analýz.

Práce byla velmi náročná především ve fázi snímání překrývajících vrstev, neboť na většině plochy byla soudržnost mladších vrstev větší než koheze i adheze cílené barevné vrstvy maleb. Snímání bylo proto velmi zdouhavé a představovalo velmi rozsáhlou lokální

prekonsolidaci této cílené barevné vrstvy, které předcházelo značné množství zkoušek vhodných konsolidantů. Díky velmi nesnadné oddělitelnosti barevné vrstvy malby a vrstev překrývajících, bylo třeba počítat ne s dramatickými, přesto poněkud většími ztrátami než se původně předpokládalo. Teprve v průběhu práce byla postupně upřesňována definitivní koncepce zásahu, která byla nakonec volena jako spíše konzervační s minimálním podílem zcelujících retuší. Tento koncept byl zvolen zejména proto, že malba se nakonec, co se týká rozsahu dochování, ukázala jako silně fragmentární, na konkrétním úseku, který restaurovala Michaela Navrátilová, především v jeho horní části. Koncept retuší byl v závěru práce, při dokončování této finální fáze prací, konzultován s PhDr. V. Paukrtem, který se též přiklonil k názoru nepouštět se do hypotetických, byť třeba náznakových rekonstrukcí, ať již v partiích vlastního obrazu, tak v místech dekorativních rámců uzavírajících celou kompozici. Z důvodů značné pracnosti a časové náročnosti práce v celé její komplexnosti byl úsek, kde studentka provedla finální retuše, zvolen na omezené ploše spodní části stěny, kde se malba dochovala ve větším rozsahu.

Práce byla prováděna velmi pečlivě, šetrně a čistě, dílčí problémy byly konzultovány s kolegyněmi a s pedagogy. Vedoucí práce má menší připomínky k povrchovému zpracování tmelu v místech trhliny, neboť se studentce ne zcela podařilo udržet tak velkou tmelenou plochu v souladu s okolním terénem. Místa se tmelená plocha ve svém profilu dostává nad úroveň okolní omítkové plochy s malbou a působí, zvláště za určitých světelných podmínek, poněkud rušivě. Dokumentace je zpracována metodologicky velmi důsledně a přehledně, dílčí výsledky průzkumu byly v úplnosti zaznamenány, grafická i fotografická dokumentace dostatečně srozumitelně seznamuje s celým průběhem restaurování.

Práci doporučuji k obhajobě a přes výše zmíněnou výhradu
hodnotím stupněm **výborně**.

Jaroslav J. Alt

V Litomyšli dne 14. 9. 2010